

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.007.01.2016

P/16/045

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź

T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90

llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/045 – Ochrona jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Janusz Szkudlarek główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli Nr LLO/3/2016 z dnia 5 kwietnia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Sieradzu, ul. Armii Krajowej 5 kod 98-200. REGON 730934520
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jarosław Jan Kaźmierczak, Wójt Gminy Sieradz. (dowód: akta kontroli str. 3-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Gminy Sieradz w badanym zakresie.

Komunalne ujęcia wody nie posiadały ustanowionych w drodze decyzji stref ochronnych, zarówno terenów ochrony bezpośredniej, jak i terenów ochrony pośredniej. Ujęcia te zabezpieczono natomiast w drodze ustanowienia stref ochrony, na podstawie przepisów o ochronie osób i mienia. Zły stan ogrodzenia dwóch (spośród pięciu) ujęć, umożliwiał jednak wtargnięcie na teren tych ujęć osób nieupoważnionych oraz zwierząt. Teren eksploatowanego przez Gminę ujęcia w miejscowości Rzechta zabezpieczony był w sposób przewidziany dla terenów ochrony bezpośredniej. Według miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego ujęcie to znajdowało się poza obszarami najwyższej i wysokiej ochrony wód podziemnych. Tereny ujęć wody nie były objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, a zagospodarowanie terenów w sąsiedztwie ujęć odbywało się w drodze indywidualnych decyzji administracyjnych. Kontrola próby decyzji wykazała, iż zawierano w nich ustalenia zabezpieczające we właściwy sposób teren ujęcia przed zanieczyszczeniem wody. Gmina niewłaściwie wywiązywała się z obowiązków sprawozdawczych i informacyjnych dotyczących wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Wykazy w zakresie informacji o ilości i jakości pobranej wody sporządzane były po terminie i zawierały błędy, które skutkowały przekazaniem na rachunek Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi zawyżonych opłat za pobór wód. Opłaty te także regulowane były z opóźnieniem, co skutkowało zapłatą odsetek. Gmina nie wywiązała się z obowiązku sporządzania właściwych sprawozdań statystycznych, a także z obowiązku informowania mieszkańców - za pośrednictwem strony internetowej - o jakości wody przeznaczonej do spożycia.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje trzystopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis stanu faktycznego

1. Stosowanie ograniczeń w użytkowaniu wód i powierzchni ziemi związanych z ustanowieniem strefy ochronnej ujęcia wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

1.1. Realizacja zadań wynikających z ustanowienia stref ochronnych ujęć wody.

Gmina była właścicielem pięciu podziemnych ujęć wody. Użytkownikiem tych ujęć, na podstawie umów z 1998 r.², było Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Sieradzu („MPWiK”). Wskutek rozwiązania ww. umów w zakresie dotyczącym trzech ujęć, Gmina stała się użytkownikiem ujęcia w miejscowości Rzechta – od 1 lipca 2013 r., ujęcia rezerwowego w miejscowości Grabowiec – od 1 sierpnia 2014 r. i ujęcia rezerwowego w miejscowości Dzierlin (Charlupia Mała) – od 4 marca 2015 r. W kontrolowanym okresie Gmina eksploatowała ujęcie znajdujące się w miejscowości Rzechta. Pozostałe ujęcia nie były użytkowane.

(Dowód: akta kontroli str. 7-139)

Na podstawie ww. umów z 1998 r. Gmina przekazała MPWiK w nieodpłatny zarząd i używanie wszystkie ujęcia, stacje uzdatniania wody i wodociągi znajdujące się na terenie działalności Gminy i stanowiące jej własność. MPWiK zostało zobowiązane do dokonywania we własnym zakresie wszelkich czynności związanych z prawidłowym użytkowaniem (eksploatacją) ujęć, stacji uzdatniania i wodociągów. Na podstawie umów MPWiK pobierało opłatę za dostarczoną wodę, w wysokości zatwierdzonej przez Gminę³.

(Dowód: akta kontroli str. 140-202)

Według pozwoleń wodnoprawnych wydajność poszczególnych ujęć wody wynosiła maksymalnie od 2,25 m³/h do 25,3 m³/h, średnio od 30 m³/d do 162,14 m³/d i od 5.460 m³/rok do 59.182,8 m³/rok.

(Dowód: akta kontroli str. 7-56)

Żadne z należących do Gminy ujęć nie posiadało w kontrolowanym okresie, ani przed 2013 r., ustanowionej w drodze decyzji strefy ochronnej (zarówno terenów ochrony bezpośredniej, jak i pośredniej). W uzasadnieniach do pozwoleń wodnoprawnych, wydanych dla poszczególnych ujęć⁴, nie zawarto zapisów odnoszących się do stref ochronnych i nie podano przyczyn braku ich ustanowienia. Zawarto jedynie zapisy nakazujące utrzymanie w dobrym stanie technicznym eksploatowanych urządzeń wodnych przez Starostę Sieradzkiego oraz utrzymanie porządku terenu wokół ujęcia. W uzasadnieniu do pozwolenia wodnoprawnego z 22 kwietnia 2014 r. na pobór wód z ujęcia Grabowiec podano, że kredowe piętro wodonośne, ujęte przez studnię komunalną, oddzielone jest od wód

² W dniu 1 września 1998 r. zawarto umowę z Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Sieradzu, na przejęcie przez to Przedsiębiorstwo działalności Gminy w zakresie dostaw wody i odbioru ścieków. W dniu 31 grudnia 1998 r. zawarto kolejną umowę na podstawie której Gmina przekazała w nieodpłatne użytkowanie środki trwale związane z działalnością wodociagową na terenie gminy Sieradz. Umowy zawarto na czas nieokreślony.

³ Wójt Gminy zezwolił MPWiK na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków decyzją z dnia 6 stycznia 2003 r. Zezwolenie wydane zostało na czas nieoznaczony. Po przejęciu przez Gminę do eksploatacji ujęcia w Rzechcie, z zezwolenia wyłączono miejscowości Rzechta i Podłężyce.

⁴ Dla ujęcia Rzechta z 31 grudnia 2010 r., dla ujęcia Bogumiłów z 31 grudnia 2005 r. i 31 grudnia 2015 r., dla ujęcia Ruda z 5 listopada 2002 r. i 18 kwietnia 2014 r., dla ujęcia Grabowiec z 30 października 2002 r. i 22 kwietnia 2014 r. i dla ujęcia w Dzierlinie z 8 sierpnia 2005 r.

powierzchniowych pakietem utworów słabo przepuszczalnych⁵. Według karty otworu wiertniczego, załączonej do operatu wodnoprawnego, na głębokości od drugiego do 30. m występuje glina.

(Dowód: akta kontroli str. 560-568)

Dla eksploatowanego przez Gminę ujęcia w Rzechcie, dokumentacja hydrogeologiczna powstała w 1975 r.⁶ Dokumentacja ta nie odnosiła się do istnienia, bądź braku istnienia potrzeby ustanowienia stref ochronnych. Według wyników wiercenia studziennego, na głębokości od 15 m do 35,5 m znajdują się warstwy nieprzepuszczalnych margli. Pobór wód odbywał się z utworów górnej kredy.

(Dowód: akta kontroli str. 68-97)

Analiza operatu wodnoprawnego wykonanego w grudniu 2015 r. na pobór wód z ujęcia Bogumiłów wykazała, że zgodnie z dokumentacją hydrogeologiczną⁷, ujęcie to eksploatowało wody górnej kredy. Warstwa wodonośna występowała na głębokości 70 m ppt. Od wód czwartorzędu oddzielały go utwory nieprzepuszczalne ilaste. W operacie nie odniesiono się do kwestii stref ochronnych.

(Dowód: akta kontroli str. 126-135)

W ocenie Wójta Gminy zgromadzona dokumentacja uzasadniała brak konieczności ustanowienia stref ochronnych. W minionych latach prowadzono konsultacje z geologiem, który potwierdził, że dla ujęcia Rzechta, przy takiej grubości warstw nieprzepuszczalnych margli, nie ustala się wymogu ustanowienia terenu ochrony pośredniej. Konsultacje te nie zostały jednak udokumentowane. Wójt Gminy wyjaśnił ponadto, że dla wszystkich ujęć gminnych ustanowiono bezpośrednią strefę ochronną, na podstawie ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia⁸. Gmina nie sporządziła dodatkowych opracowań wskazujących na stopień zabezpieczenia zasobów wodnych i uzasadniających brak potrzeby ustanowienia stref ochronnych.

(Dowód: akta kontroli str. 560-568)

Według planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego⁹, teren eksploatowanego przez Gminę ujęcia Rzechta, a także teren będącego własnością Gminy i użytkowanego przez MPWiK ujęcia Ruda, nie znajdowały się w obszarze najwyższej i wysokiej ochrony wód podziemnych. W obszarze wysokiej ochrony wód podziemnych znajdowało się ujęcie Bogumiłów, eksploatowane przez MPWiK.

(Dowód: akta kontroli str. 267-318)

W wyniku oględzin ujęcia wodnego w miejscowości Rzechta ustalono, że teren ujęcia zabezpieczony był w sposób przewidziany dla terenów ochrony bezpośredniej. Grunt ujęcia użytkowany był na cele związane z eksploatacją wody, zagospodarowany zielenią i ogrodzony. W jednym z narożników ogrodzenia stwierdzono jednak ubytek, umożliwiający przedostanie się zwierząt na teren ujęcia. Ukształtowanie terenu, na którym znajdowała się studnia, umożliwiało naturalny spływ wód opadowych. Ścieki z urządzeń odprowadzane były do kanalizacji sanitarnej. Teren ujęcia został oznaczony tablicami informacyjnymi według wzoru przewidzianego dla strefy ochrony bezpośredniej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 maja 2004 r. w sprawie wzorów tablic informacyjnych o strefie ochronnej ujęcia wody¹⁰. Dla ujęcia zastosowano dodatkowe zabezpieczenie przed

⁵ Dla ujęcia Grabowiec dokumentacja hydrogeologiczna powstała w 1967 r. i została zatwierdzona decyzją Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Łodzi z 18 maj 1967 r. W dokumentacji brak zapisów dotyczących stref ochronnych.

⁶ Dokumentacja została zatwierdzona decyzją Wojewody Łódzkiego z 15 lutego 1975 r.

⁷ Gmina nie posiadała dokumentacji hydrogeologicznej dla ujęcia, pomimo iż dokumentacja ta była załączana do wniosku o wydanie pozwolenia wodnoprawnego.

⁸ Dz. U. z 2014 r., poz. 1099 ze zm., dalej „ustawa o ochronie osób i mienia”.

⁹ http://bppwl.lodzkie.pl/wysiwyg/FileUpload/files/Aktualizacja%20Planu%20Woj./3.Uwarunkowania_w_ewnetrzne.pdf

¹⁰ Dz. U. z 2004 r., Nr 136, poz. 1457 ze zm.

osobami nieupoważnionymi w postaci monitoringu¹¹. Opracowano dokumentację wykonawczą systemu wykrywania i sygnalizacji włamania, zamontowano czujniki ruchu z sygnałem alarmowym w agencji ochrony oraz czujniki alarmowe w pomieszczeniu pomp i pokrywy studni. Nie stwierdzono także nieprawidłowości w zakresie prowadzenia gospodarki ściekowej. Gmina wypełniała obowiązki określone w pozwoleniu wodnoprawnym. Dla dwóch ujęć z opóźnieniem wystąpiono o wydanie pozwolenia wodnoprawnego, co skutkowało poborem z jednego z tych ujęć wody bez stosownego pozwolenia i poniesieniem dodatkowych opłat za korzystanie ze środowiska.

(Dowód: akta kontroli str. 203-239)

W wyniku oględzin pozostałych ujęć wody ustalono, że były one właściwie zabezpieczone przed wtargnięciem osób nieupoważnionych i zwierząt, z wyjątkiem ogrodzenia ujęcia w Dzierlinie, które znajdowało się w złym stanie.

(Dowód: akta kontroli str. 240-254)

W badanym okresie Gmina była kontrolowana przez PPIS oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi¹². Kontrole nie dotyczyły stref ochronnych.

(Dowód: akta kontroli str. 255-266)

1.2. Zapobieganie lub ograniczanie negatywnego wpływu źródeł zanieczyszczenia środowiska na jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Uchwalone w 2000 r. i zmienione w dniu 8 czerwca 2015 r. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Sieradz uwzględniało wszystkie występujące na terenie Gminy ujęcia wody, w tym ujęcia zaopatrujące w wodę innych odbiorców, m.in. zakłady, szkoły oraz indywidualnych odbiorców. W studium z 2000 r. ani w jego zmianie z 2015 r., w części dotyczącej uwarunkowań nie zawarto żadnych zapisów dotyczących stref ochronnych ujęć wód podziemnych. W kierunkach rozwoju w studium z 2000 r. wskazano, że działaniami ochronnymi należy objąć tereny źródłowe wszystkich komunalnych ujęć wody, dla których powinny być ustanowione strefy ochrony pośredniej. W studium z 2015 r. podano, że należy zapewnić ochronę ujęć wodociągów wiejskich poprzez wyznaczenie „strefy ochrony pośredniej”, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi, tam, gdzie jest to uzasadnione względami hydrogeologicznymi. Ponadto podano, że obecnie żadne z komunalnych ujęć wody nie ma ustanowionej „strefy ochrony pośredniej”. Wszystkie ujęcia wód podziemnych mają zapewnione „bezpośrednie strefy ochrony”¹³. Projekt zmiany studium z 2015 r. uzyskał pozytywną opinię Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi.

Wójt Gminy wyjaśnił, że zapis dotyczący stref ochrony bezpośredniej wynikał z faktu, iż podczas przeprowadzonej inwentaryzacji ujęć wody stwierdzono istnienie takich stref. Nie są to jednak strefy wyznaczone na podstawie decyzji, lecz na

¹¹ Gmina podpisała umowę z Zakładem Ochrony Mienia sp. z o.o. w Sieradzu na włączenie obiektu z ujęciem wody do centralnego komputerowego systemu monitoringu przeciwwłamaniowego mieszczącego się w siedzibie gminy.

¹² Przeprowadzone przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sieradzu kontrole dotyczyły oceny stanu sanitarnego urządzenia wodociągowego w Rzechcie (2014 r.) oraz w zakresie kontroli sanitarnej utrzymania czystości i porządku na terenie gminy oraz oceny stanu sanitarnego urządzenia wodociągowego (2015 r.). Kontrole wykazały, że stan sanitarno-higieniczny nie budzi zastrzeżeń. Ponadto Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Łodzi przeprowadził w 2015 r. kontrolę przestrzegania ustawy o utrzymaniu w czystości i porządku w gminach.

¹³ W studium podano, że są to obszary, na których usytuowane są ujęcia wody oraz otaczający je pas gruntu o szerokości od 8 do 10 m. Na terenie ochrony bezpośredniej zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Musi on być ogrodzony, oznaczony i wyposażony w tablice informacyjne.

podstawie ustawy o ochronie osób i mienia. We fragmentach dotyczących potrzeby ustanowienia stref ochrony pośredniej wskazano jedynie możliwości i kierunki rozwoju.

Dla terenów, na których znajdowały się komunalne ujęcia wody, nie uchwalono miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

(Dowód: akta kontroli str. 267-318)

W wyniku kontroli 10 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, wybranych w sposób celowy¹⁴, ustalono, że dwie z nich wydane zostały na obiekty znajdujące się w pobliżu ujęcia wody (do 100m). Planowane inwestycje dotyczyły budowy budynku gospodarczego dla potrzeb gospodarstwa domowego oraz budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego. W decyzjach zawarto ustalenia zabezpieczające we właściwy sposób teren ujęcia komunalnego przed zanieczyszczeniem wody. Określono m.in., że gromadzenie stałych odpadów odbywać się będzie w typowych pojemnikach, przystosowanych do usuwania w systemie zorganizowanym, zaś odprowadzanie wód opadowych lub roztopowych - powierzchniowo po terenie w granicach własnej działki. W decyzji ustalającej warunki zabudowy dla budynku mieszkalnego jednorodzinnego dodatkowo określono zaopatrzenie w wodę z projektowanej studni kopanej, docelowo do gminnej sieci wodociągowej po jej rozbudowie, odprowadzanie nieczystości ciekłych do projektowanej przydomowej oczyszczalni ścieków, docelowo do gminnej sieci kanalizacji sanitarnej po jej rozbudowie. W przypadku pozostałych ośmiu decyzji ustalono, że nieczystości ciekłe mają być odprowadzane do sieci kanalizacji sanitarnej, a w przypadku braku możliwości dopuszczono odprowadzanie ścieków do zbiornika bezodpływowego lub przydomowej oczyszczalni ścieków.

(Dowód: akta kontroli str. 319-363)

W latach 2013 - 2016 (I kwartał) w Gminie przeprowadzono 18 postępowań¹⁵ w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, o których mowa w art. 71 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹⁶.

(Dowód: akta kontroli str. 364)

Tylko jedno przedsięwzięcie, dla którego wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, zlokalizowane było w odległości do 100 m od terenu ujęcia wody Grabowiec-Helenów (ujęcie dla potrzeb awaryjnego zaopatrzenia w wodę). Przedsięwzięcie to polegało na budowie parkingu samochodowego na potrzeby własne inwestora wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Grabowiec. W trakcie prowadzonego postępowania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Sieradzu (dalej „PPIS”) uznał, że należy przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko, jednak nie uzasadnił swojego stanowiska. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi, po przeprowadzeniu analiz dotyczących m.in. eksploatacji zamierzenia inwestycyjnego, jego realizacji i funkcjonowania, w tym w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, emisji zanieczyszczeń i hałasu, wyraził opinię, że dla przedsięwzięcia nie ma potrzeby przeprowadzenia takiej oceny. W związku z powyższym Wójt Gminy wydał postanowienie o odstąpieniu od przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Postępowanie w przedmiotowej sprawie zakończyło się wydaniem decyzji, w której stwierdzono brak potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

(Dowód: akta kontroli str. 365-385)

¹⁴ Z rejestru decyzji wybrano w sposób celowy 10 znajdujących się najbliżej ujęć wody.

¹⁵ Z tego 10 w 2013 r. i po cztery w 2014 r. i w 2015 r.

¹⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.

W kontrolowanym okresie na terenie Gminy stopień skanalizowania wzrastał. Na koniec 2015 r. przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków/gospodarstw posiadało¹⁷ 2.280 gospodarstw (w 2014 r. 2.048¹⁸). Od 2013 r. długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy utrzymywała się na stałym poziomie (113,07 km).

W 2013 r. z kanalizacji sanitarnej korzystało 41,8% ludności, w 2014 r. 44,2% ludności, a w 2015 r. 46,5% ludności. Zwiększał się także odsetek ludności korzystającej z przydomowych oczyszczalni - z 7,5% w 2013 r. (226 oczyszczalni) do 8,5% w 2014 r. (250 oczyszczalni) i 9,1% w 2015 r. (266 oczyszczalni). Zmniejszała się natomiast liczba korzystających ze zbiorników bezodpływowych. W 2013 r. ze zbiorników korzystało 50,7 % (984 zbiorniki), w 2014 r. 47,3% (923 zbiorniki), a w 2015 r. 44,4% (864 zbiorniki).

(Dowód: akta kontroli str. 387-407)

Zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹⁹, w Gminie prowadzono ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. W ewidencji tej nie określano jednak pojemności zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni przydomowych.

Na terenie Gminy prowadzone były kontrole dotyczące przyłączania do sieci kanalizacyjnej, posiadania przez właścicieli zbiorników bezodpływowych i dokumentów świadczących o ich opróżnianiu. W 2013 r. skontrolowano 158 nieruchomości, w 2015 r. 15 nieruchomości i w 2016 r. 249 nieruchomości. Kontrola 10 losowo wybranych „Protokołów kontroli przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie gospodarki ściekowej oraz obowiązku przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej” wykazała, że udokumentowane wywozy nieczystości posiadało dziewięciu właścicieli. Jeden właściciel nie okazał stosowanego dokumentu, poświadczającego wywóz nieczystości. Siedmiu skontrolowanych właścicieli zobowiązano do przyłączenia nieruchomości do kanalizacji sanitarnej. W trzech przypadkach, z powodu braku środków finansowych lub dużej odległości od kanalizacji sanitarnej, przyłączenie nieruchomości do kanalizacji określono na późniejszy okres. W kontrolowanym okresie nie występowało w stosunku do właścicieli nieruchomości z wnioskiem o ukaranie. Spośród skontrolowanych 182 nieruchomości zostały przyłączone do sieci kanalizacji sanitarnej.

Wójt Gminy wyjaśnił, że właściciele nieruchomości byli informowani o właściwym sposobie pozbywania się nieczystości ciekłych poprzez kontrolujących sołtysów, a także pisemnie.

(Dowód: akta kontroli str. 408-439 i 560-568)

Uwagi

1. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy z 2015 r. zawarto zapis, iż na terenie Gminy „wszystkie ujęcia wody mają zapewnione bezpośrednie strefy ochrony”. W studium podano, że są to obszary, na których usytuowane są ujęcia wody oraz otaczający je pas gruntu o szerokości od 8 do 10 m. Na „terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych” zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Musi on być ogrodzony, oznaczony i wyposażony w tablice informacyjne. Takie ograniczenia i nakazy przewiduje dla terenów ochrony bezpośredniej, ustanowionych w drodze decyzji stosownego organu, ustawa Prawo wodne. Tymczasem, opisane strefy ochrony ustalone zostały na podstawie ustawy

¹⁷ Według sprawozdania RRW-2 z realizacji inwestycji w zakresie wodociągów i sanitacji wsi.

¹⁸ W 2013 r. w sprawozdaniu RRW-2 podawano łącznie liczbę przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych.

¹⁹ Dz.U. z 2016 r., poz. 250, dalej „ustawa o utrzymaniu porządku i czystości w gminach”.

o ochronie osób i mienia, a nie w drodze decyzji o ustanowieniu stref ochronnych. Stan formalno-prawny omawianych obszarów był więc nieuregulowany w taki sposób, w jaki sugerował zapis studium. NIK zwraca uwagę, że zastosowany w studium zapis mógł być mylący dla organów opiniujących i uzgadniających projekt studium. Mógł też wpłynąć na wyrażone stanowisko tych organów.

(Dowód: akta kontroli str. 267-318 i 560-568)

2. W ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków nie określano pojemności zbiorników i oczyszczalni. Wójt Gminy wyjaśnił, że powyższe braki spowodowane były niedopatrzeniem. Dane te będą na bieżąco uzupełniane. W ocenie NIK brak określenia w ewidencji pojemności zbiorników uniemożliwiał prawidłowe prowadzenie przez Gminę kontroli częstotliwości opróżniania zbiorników, o której mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

(Dowód: akta kontroli str. 560-568)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności Gminy w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości.

Gmina w niewystarczający sposób zabezpieczyła teren dwóch ujęć wody. W wyniku oględzin stwierdzono ubytki w ogrodzeniu ujęcia wody w Rzechcie oraz zły stan ogrodzenia ujęcia w Dzierlinie. Ponadto, na terenie ujęcia w Rzechcie znajdowały się liście i uschnięte gałęzie drzew. Wójt Gminy wyjaśnił, że uszkodzona siatka w Rzechcie została naprawiona, teren został uporządkowany.

W ocenie NIK taki stan ogrodzenia nie zapewniał właściwego zabezpieczenia przed wtargnięciem osób nieupoważnionych oraz zwierząt.

(Dowód: akta kontroli str. 203-254 i 560-568)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Gminy w zbadanym zakresie.

Ocena cząstkowa

2. Przestrzeganie warunków korzystania z wód określonych w pozwoleniu wodnoprawnym na pobór wód.

Gmina dysponowała aktualnymi decyzjami o udzieleniu pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód, z tym, że dwa ujęcia, w wyniku opóźnień w złożeniu stosownego wniosku, nie posiadały pozwoleń w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 17 kwietnia 2014 r. (Ruda) i do 21 kwietnia 2014 r. (Grabowiec). Z ujęcia Grabowiec nie wydobywano wody od 2006 roku. Ujęcie Ruda w czasie braku pozwolenia wodnoprawnego było użytkowane przez MPWiK.

(Dowód: akta kontroli str. 7-60)

Kontrolę prawidłowości realizacji przez Gminę obowiązków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym przeprowadzono za okres od 2013 r., na podstawie decyzji wydanej dla ujęcia w miejscowości Rzechta. W pozwoleniu Gmina zobowiązana została m.in. do:

- prowadzenia systematycznych pomiarów ilości pobieranej wody i odczytów wskazań wodomierza z częstotliwością jeden raz w miesiącu, w określonym dniu i o określonej godzinie;

Odczytów wskazań wodomierza dokonywano kilka razy w miesiącu. W ewidencji ilości pobranej wody nie określono jednak godziny odczytu. Na podstawie prowadzonej ewidencji nie stwierdzono przekroczenia dobowej i rocznej ilości pobieranej wody na ujęciu.

- naprawy urządzeń do pomiaru ilości pobieranej wody surowej oraz urządzeń istotnych do realizacji pozwolenia wodnoprawnego oraz utrzymywania w dobrym stanie technicznym i sanitarnym urządzeń wodnych, dbania o właściwy stan sanitarny terenu wokół studni;

W wyniku oględzin, a także na podstawie przeglądu książki eksploatacji studni, nie stwierdzono uszkodzeń urządzeń istotnych do realizacji pozwolenia

wodnoprawnego. Teren wokół ujęcia był zadbane, obiekty monitorowane. Od 2013 r. ujęcie zostało zmodernizowane i objęte pięcioletnią gwarancją.

- prowadzenia okresowych obserwacji wydajności studni i poziomów zwierciadła wody w studni z częstotliwością co najmniej 2 razy w roku (latem w czasie dużego poboru wody oraz w okresie zimowo-wiosennym);
Pomiary wykonywano 2 razy w roku tj. w lipcu bądź sierpniu oraz w kwietniu²⁰. W kwietniu 2016 r. nie dokonano pomiarów, z uwagi na zablokowanie się „świstawki” w studni. Wójt Gminy wyjaśnił, że urządzenie zostanie naprawione.
- wykonywania badań jakości wody surowej pobieranej z ujęcia, z częstotliwością nie mniejszą niż raz na dwa lata. Badania w wymaganej częstotliwością i w wymaganym zakresie wykonało akredytowane laboratorium, posiadające stosowne zatwierdzenia.

(Dowód: akta kontroli str. 435-499)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Gminy w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość.

Gmina z opóźnieniem uzyskała pozwolenia wodnoprawne na pobór wód z dwóch ujęć – w Rudzie oraz Grabowcu. Wójt Gminy wyjaśnił m.in., że za eksploatację ujęć odpowiadał MPWiK. W okresie obowiązywania umowy z MPWiK z 1998 r. zdarzały się przypadki, że MPWiK występowało z wnioskiem o pozwolenie wodnoprawne. W związku z tym Gmina z opóźnieniem wystąpiła o uzyskanie pozwoleń. Ujęcie w miejscowości Grabowiec było wyłączone z eksploatacji.

W wyniku kontroli NIK stwierdzono, że w dniach 27 maja i 31 lipca 2013 r. oraz 2 stycznia 2014 r. MPWiK informowało Gminę, że termin ważności pozwoleń wodnoprawnych upływa 31 grudnia 2013 r. Prosiło także o przygotowanie i złożenie do Starosty Sieradzkiego stosownego wniosku, a następnie przekazanie MPWiK decyzji w sprawie przedłużenia terminu ważności pozwolenia. Stosowny wniosek o wydanie pozwolenia Gmina złożyła dopiero 5 marca 2014 r.

W ocenie NIK Gmina nie wywiązała się z obowiązków terminowego uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Opieszałość ta skutkowałą koniecznością poniesienia przez Gminę dodatkowych opłat. W związku z brakiem pozwolenia wodnoprawnego na korzystanie z wód oraz obowiązkiem wnoszenia opłat środowiskowych, za wodę pobraną z ujęcia Ruda w okresie od 1 stycznia do 17 kwietnia 2014 r. uregulowano²¹ na podstawie art. 292 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska²² opłatę podwyższoną o 500% w kwocie 3.469 zł.

(Dowód: akta kontroli str. 7-60 i 560-568)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność Gminy w zbadanym zakresie.

3. Wykonywanie obowiązków sprawozdawczo-informacyjnych dotyczących wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

4.1. Sporządzanie i przekazywanie sprawozdań dotyczących gospodarowania wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Sporządzony przez Gminę wykaz zawierający informacje o ilości i jakości pobranej wody podziemnej i powierzchniowej oraz informacje o wysokościach należnych opłat (dalej „wykaz”), a także zbiorcze zestawienie informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz wysokościach należnych opłat za rok 2015, przekazano Marszałkowi

²⁰ W pozwoleniu wodnoprawnym nie określono wymaganego poziomu zwierciadła wody. Podano, że pobór wód odbywa się przy depresji 6,7 m. W kontrolowanym okresie poziom zwierciadła wody utrzymywał się w przedziale od 6,6 do 6,85 m.p.p.t.

²¹ Opłata została wniesiona przez użytkownika MPWiK. Gmina zwróciła opłatę na rachunek MPWiK w dniu 10 kwietnia 2015 r.

²² Dz.U. z 2013 r., poz. 1232 ze zm., dalej „ustawa Prawo ochrony środowiska”.

Województwa Łódzkiego w terminie do dnia 31 marca następnego roku, tj. w terminie określonym w art. 286 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. Wykazy za 2013 r. i 2014 r. sporządzono z opóźnieniem. Opóźnienia dotyczyły także opłat za pobór wody podziemnej w 2013 r., 2014 r. i 2015 r., wnoszonych na rachunek Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi.

Wykazy oraz zbiorcze zestawienia sporządzano według wzoru określonego w załącznikach nr 1 i nr 3 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie wykazów zawierających informacje i dane w o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat²³.

(Dowód: akta kontroli str. 500-521)

Podane w wykazach dane o ilości i jakości pobranej wody za 2014 i 2015 r. odpowiadały zapisom urządzeń pomiarowych i były zgodne z ewidencją, o której mowa w art. 287 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo ochrony środowiska. W wykazie sporządzonym za 2013 r. Gmina nienależnie wykazała pobór wody podziemnej w ilości 4.325 m³.

(Dowód: akta kontroli str. 500-521 i 560-568)

Wysokość jednostkowych stawek opłat za pobór wody ustalono w wykazach zgodnie z obowiązującym w danym roku obwieszczeniem Ministra Środowiska w sprawie wysokości stawek opłat za korzystanie ze środowiska²⁴. Zastosowany w wykazach współczynnik różnicujący w wysokości 1,25, a w konsekwencji także stawka opłaty, nie odpowiadały jednak rodzajowi i przeznaczeniu pobieranej wody oraz zastosowanym metodom jej uzdatniania.

(Dowód: akta kontroli str. 500-521 i 560-568)

W kontrolowanym okresie Gmina nie wywiązała się z obowiązku sporządzania sprawozdania statystycznego M-06 o wodociągach, kanalizacji i wywozie nieczystości ciekłych gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych.

(Dowód: akta kontroli str. 522-534 i 560-568)

4.2. Informowanie konsumentów o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W kontrolowanym okresie Gmina otrzymywała od PPIS okresowe oceny jakości wody, z częstotliwością określoną w rozporządzeniach Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi²⁵. W zakresie przebadanych parametrów nie zostały naruszone wymagania określone w załącznik 1-3 do ww. rozporządzeń w sprawie jakości wody i w każdym przypadku PPIS stwierdzał przydatność wody do spożycia²⁶. Ponadto Gmina w kontrolowanym okresie otrzymywała od PPIS obszarowe oceny jakości wody oraz szacowania ryzyka zdrowotnego mieszkańców powiatu sieradzkiego. Oceny te zawierały odpowiednie informacje, o których mowa w § 17 ust. 2 rozporządzenia z 2007 r. i § 20 ust. 2 rozporządzenia z 2015 r. w sprawie jakości wody.

(Dowód: akta kontroli str. 535-547)

W Gminie nadzorem sanitarnym objęty był jeden wodociąg zbiorowego zaopatrzenia w wodę, obsługiwany przez pracowników Gminy. Wodociąg dostarczał wodę mieszkańcom miejscowości Rzechta i Podłężyce w ilości średnio: 42,5 m³ wody na dobę w 2013 r. (z wodociągu korzystało 554 konsumentów), 54,09 m³ wody na dobę w 2014 r. (dla 562 konsumentów) i 61,87 m³ wody na dobę w 2015 r. (dla 568

²³ Dz.U. z 2014 r. poz. 274, ze zm.

²⁴ MP z 2012 r., poz. 766, MP z 2013 r., 729 i MP z 2014 r., poz. 790.

²⁵ Rozporządzenie z dnia 29 marca 2007 r. (Dz. U. Nr 61, poz. 417 ze zm.) oraz rozporządzenie z dnia 13 listopada 2015 r. (Dz. U. z 2015, poz. 1989), dalej „rozporządzenie z 2007 r.” i „rozporządzenia z 2015 r.”.

²⁶ W związku z powyższym oceny PPIS nie zawierały informacji o koniecznych do podjęcia działaniach, mających na celu zaopatrzenie konsumentów w wodę o właściwej jakości.

konsumentów). Przedstawiciele PPIS w ramach kontroli jakości wody pobrali do badania laboratoryjnego ogółem po trzy próbki wody w 2013 r. i w 2014 r. oraz dwie próbki w 2015 r. Pobrane próbki odpowiadały wymaganiom określonym w rozporządzeniu w sprawie jakości wody. W kontrolowanym okresie PPIS każdorazowo stwierdzał przydatność wody do spożycia.

(Dowód: akta kontroli str. 535-558)

Wójt Gminy wyjaśnił, że mieszkańcy Gminy informowani byli o jakości wody przeznaczonej do spożycia w sposób zwyczajowo przyjęty, za pośrednictwem sołtysów. Komunikaty o jakości wody zamieszczane były na tablicach ogłoszeń w sołectwach. Według stanu na dzień 18 maja 2016 r. komunikaty o stanie wody nie były zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Gminy w Sieradzu.

(Dowód: akta kontroli str. 560-568)

W kontrolowanym okresie do Gminy nie wpłynęły żadne wnioski w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej, o udostępnienie informacji o jakości wody przeznaczonej do spożycia.

(Dowód: akta kontroli str. 559)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Gminy w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości.

1. Wykazy, a także zbiorcze zestawienia informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz wysokości należnych opłat za rok 2013 i 2014 sporządzono i przekazano Marszałkowi Województwa Łódzkiego po terminie określonym w art. 286 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska (tj. po 31 marca następnego roku). Dokumenty za 2013 r. przekazano z opóźnieniem jednego roku i 9 dni, a za 2014 r. z opóźnieniem 9 dni.

Określoną na podstawie sporządzonych wykazów oraz zbiorczych zestawień opłatę za pobór wody podziemnej w 2013 r., 2014 r. i 2015 r., w łącznej kwocie 2.995 zł, wniesiono na rachunek Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi po terminie określonym w art. 285 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, tj. po 31 marca następnego roku. Opłata za 2013 r. wniesiona została z opóźnieniem wynoszącym jeden rok i 9 dni, za 2014 r. z opóźnieniem 9 dni i za 2015 r. z opóźnieniem 29 dni. Równocześnie uregulowano odsetki w kwocie 105 zł.

Wyjaśniając powody opóźnień Wójt Gminy podał, że ujęcie wody w Rzechcie przejęte zostało w trakcie 2013 r. W Gminie obsługa ujęcia przypisana została Inspektorowi ds. inwestycyjnych. Z uwagi na nadmiar obowiązków oraz brak pełnego rozeznania zagadnienia nastąpiło opóźnienie w sporządzeniu wykazów za 2013 r. i 2014 r. Powyższe spowodowało również opóźnienia we wpłatach.

(Dowód: akta kontroli str. 500-521 i 560-568)

2. Wykazy za 2013 r., 2014 r. i 2015 r. sporządzone zostały nierzetelnie, z uwagi na zastosowanie niewłaściwego współczynnika różnicującego oraz zawyżenie wykazanej w 2013 r. ilości wody pobranej, co skutkowało zawyżeniem uregulowanych opłat za pobór wód.

Zastosowany w wykazach za 2013 r., 2014 r. i 2015 r. współczynnik różnicujący w wysokości 1,25 nie odpowiadał rodzajowi i przeznaczeniu pobieranej wody oraz zastosowanym metodom jej uzdatniania. Określony został niezgodnie z postanowieniem § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 października 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska²⁷, który stanowi, że jeżeli do uzdatniania tej samej wody podziemnej stosuje się dwa lub więcej spośród procesów, przy ustalaniu opłaty przyjmuje się ten proces, przy którym współczynnik różnicujący jest najniższy (ust. 7 rozporządzenia). Woda z ujęcia Rzechta podlegała zarówno procesowi odżelaziania (współczynnik 1,25), jak i odmanganiania (współczynnik 1). W związku z powyższym, celem prawidłowego wyliczenia

²⁷ Dz.U. Nr 196, poz. 1217, ze zm. Rozporządzenie zostało uchylone z dniem 1 stycznia 2016 r.

wysokości opłat, należało w wykazach zastosować współczynnik 1, przewidziany dla procesu odmanganiania. Równocześnie, w wykazie sporządzonym za 2013 r. zawyżono pobór wody podziemnej o 4.395 m³. Powyższe nieprawidłowości Wójt Gminy wyjaśnił omyłkami i zapowiedział sporządzenie stosownych korekt.

Zastosowanie niewłaściwego współczynnika oraz zawyżenie poboru za 2013 r. skutkowało niezasadnym zawyżeniem wniesionych do Urzędu Marszałkowskiego opłat o 1.955,54 zł, z tego za 2014 r. o 366,24 zł i za 2015 r. o 424,80 zł. Opłata za 2013 r. nie powinna być poniesiona, ponieważ faktyczne wydobycie w 2013 r. wyniosło 9.925 m³. Prawidłowo wyliczona opłata za wydobycie wody w 2013 r. wyniosła więc 645,13 zł, a według art. 289 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska nie wnosi się opłat z tytułu korzystania ze środowiska, w tym poboru wód, jeśli roczna wysokość opłaty nie przekracza 800 zł.

(Dowód: akta kontroli str. 500-521 i 560-568)

3. W kontrolowanym okresie Gmina nie wypełniała obowiązków sprawozdawczych, wynikających z art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej²⁸. Pomimo rozpoczęcia z dniem 1 lipca 2013 r. eksploatacji ujęcia wody w Rzechcie, Gmina nie sporządziła sprawozdania M-06 o wodociągach, kanalizacji i wywozie nieczystości ciekłych gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych za 2013 r., 2014 r. i 2015 r. Sprawozdania te powinny być sporządzone do dnia 2 lutego następnego roku i przekazywane do Głównego Urzędu Statystycznego.

Wójt Gminy wyjaśnił, że przejmując ujęcie w Rzechcie Gmina nie sprawdziła, jakie obowiązki wiążą się z tym przejęciem. W przypadku Gminy było to niedopatrzenie i sprawozdania M-06 zostaną niezwłocznie sporządzone.

(Dowód: akta kontroli str. 560-568)

5. Wójt Gminy nie wywiązał się w pełni z obowiązku informowania mieszkańców o jakości wody przeznaczonej do spożycia, ustalonego w art. 12 ust. 5 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków²⁹. Wbrew postanowieniom określonym w § 23 ust. 1 rozporządzenia w sprawie jakości wody z 2015 r., od dnia 28 listopada 2015 r. na stronie internetowej Urzędu Gminy w Sieradzu nie zamieszczono komunikatów informujących o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Wójt Gminy wyjaśnił, że powyższe braki spowodowane były niedopatrzeniem. Komunikaty zostaną zamieszczone na stronie.

(Dowód: akta kontroli str. 560-568)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Gminy w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁰, wnosi o:

1) Sporządzenie korekt wykazów zawierających zbiorcze zestawienie informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz wysokości należnych opłat oraz podjęcie działań zmierzających do wyegzekwowania nadpłat.

2) Terminowe wnoszenie opłat za pobraną wodę oraz terminowe sporządzanie wykazów zawierających zestawienie informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat, a także ustalanie w wykazach prawidłowych współczynników różnicujących i ilości pobranej wody.

²⁸ Dz. U. z 2012 r., poz. 591 ze zm.

²⁹ Dz. U. z 2015 r., poz. 139.

³⁰ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096 oraz z 2016 r., poz. 677.

- 3) Sporządzenie za lata 2013-2015 i przekazanie ich do Głównego Urzędu Statystycznego sprawozdań o wodociągach, kanalizacji, wywozu nieczystości ciekłych gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych (M-06).
- 4) Zamieszczanie na stronie internetowej Urzędu Gminy aktualnego komunikatu informującego o jakości wody przeznaczonej do spożycia.
- 5) Doprowadzenie do właściwego stanu ogrodzenia w Charlupi Małej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

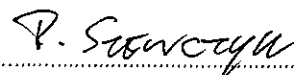
Łódź, dnia 31 maja 2016 r.

Kontroler
Janusz Szkudlarek
Główny specjalista k. p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi

Dyrektora
Przemysław Szewczyk

.....
Podpis

